

## ANYKŠČIŲ KRAŠTAS IR ANYKŠTĖNAI LIETUVOS SPAUDOJE

2026 m. rugpjūčio 1–31 d.

### *XXI amžius*

#### **Berezauskienė, Audronė**

Palikęs ryškų pėdsaką Lietuvos medicinos, kultūros ir išeivijos istorijoje: [apie prof. J. Meškauską] / Audronė Berezauskienė // XXI amžius. – Iliustr. – ISSN 2029-1299. – 2026, Nr. 31–32 (rugpj. 21), p. 25–26.

Publikacijoje rašoma apie Vajėšių kaime (Anykščių r.) gimusį gydytoją terapeutą, medicinos istoriką, lietuvių visuomenės veikėją prof. Juozą Meškauską (1906–2010). Greta medicininės veiklos profesorius daug dėmesio skyrė lietuvių bendruomenei telkimui išeivijoje. Gydytojas bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje, rėmė leidybą, skatino jaunimo tautinį ir pilietinį ugdymą. Medicinos mokslų daktaras buvo tikintis žmogus. 1978 m. popiežius Jonas Paulius II profesorį apdovanojo Šv. Silvestro ordinu. 2017 m. iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Lietuvą pargabenta J. Meškausko asmeninė biblioteka, kuri saugoma Anykščių L. ir S. Didžiulių viešojoje bibliotekoje.

#### **Veličkaitė, Lidiја**

Išskirtinėje fotomenininko Algimanto Žižiūno atminimo parodoje – veidai ir išmintis / Lidiја Veličkaitė // XXI amžius. – Iliustr. – ISSN 2029-1299. – 2026, Nr. 31–32 (rugpj. 21), p. 24.

Rašoma apie tai, kad rugpjūčio 7 d. Rotušėje atidaryta fotomenininko A. Žižiūno (1940–2023) fotografijų paroda „Veidai ir mintys“. Parodą organizavo Lietuvos centrinis valstybės archyvas, kuriam 2009 m. buvo padovanotas visas asmeninis A. Žižiūno fotografijų archyvas. Parodoje eksponuojami Lietuvos mokslo, kultūros, politikos, švietimo, įvairių asmenybių portretai.

### *Kauno diena*

**Aukštaitijos trasa sėkmingesnė svečiams** / Marius Ringaudas. – Iliustr., portr. // Kauno diena. – ISSN 1392-7639. – 2026, rugpj. 8, p. 47.

Anykščių rajone, Mickūnuose, įvyko pasaulio keturračių motociklų čempionato aštunto etapo ir motociklų su priekabomis dešimto etapo varžybos. Abu keturračių finalo važiavimus laimėjo Estijos motociklininkas Kevinas Saaras. Septintą vietą užėmė Laurynas Mikalauskas.

## ***Klaipėda***

**Lietuviams – greitesnių varžovų iššūkiai** / „Klaipėdos“ inf.. – Iliustr. // Klaipėda. – ISSN 1392-558X. – 2026, rugpj. 4, p. 21.

Trečiajame Lietuvos motokroso čempionato etape Rokiškyje sėkmingiausiai pasirodė Latvijos ir Estijos sportininkai – jie iškovojo pergales penkiose klasėse. Apžvelgiami etapo rezultatai, bendrosios įskaitos lyderiai ir pristatomas Anykščių rajono Mickūnuose vyksiantis pasaulio motociklų su priekabomis ir keturračių čempionato etapas.

## ***Mūsų Ignalina***

**Rajonų tuštėjimas – ir trūkumas, ir privalumas** Perspausdinta iš: Aukštaitiškas formatas, 2026, Nr. 2 (107) // Mūsų Ignalina. – ISSN 1822-1033. – 2026, rugpj. 7, p. 2, 4.

2026 m. Lietuvių savivaldybių reitingus portalo „Delfi“ užsakymu sudarė žurnalas „Reitingai“. Savivaldybės buvo įvertintos 12-oje kategorijų, kiekvienoje iš jų parinkus apie 10 kriterijų. Pateikiama Utenos regiono savivaldybių analizė. Molėtų rajono savivaldybė bendrame šalies reitinge yra 23-ioje, Anykščių rajono – 24-oje, Visagino savivaldybė – 36-oje, o Ignalinos – 41-oje vietoje. Dalyje kategorijų Utenos regiono savivaldybės yra visiškai skirtingose pozicijose, o bendrumas, panašumas akivaizdus demografijos ir būsto kriterijuose. Ignalinos rajone demografinė situacija prasčiausia Lietuvoje (60 vieta), 59-oje vietoje – Utenos rajonas, 58-oje – Anykščių rajonas, 57-oje – Zarasų rajonas, 59-oje yra Visagino savivaldybė, 52-oje – Molėtų rajonas. Utenos regiono savivaldybėse gyventojų amžiaus mediana yra nuo 47 iki 53 metų. Gimstamumas visose 6 Utenos apskrities savivaldybėse yra panašus. 2024 m. didžiausias mirtingumas buvo Ignalinos, Anykščių ir Zarasų rajonuose. Publikacijoje taip pat pateikiami duomenys apie būsto įperkamumą, dviračių takus, algų dydžius, ekonominius rodiklius skirtingose Utenos regiono savivaldybėse.

## ***Namie ir sode***

### **Červokienė, Daiva**

Pintinių muziejus šimtametėje sodyboje: [apie Anykščių pedagogus tautodailininkus Ligitą ir Kazį Morkūnus Sedeikių kaime įkūrusius Pintinių muziejų] / Daiva Červokienė // Namie ir sode. – ISSN 2335-7266. – 2026, Nr. 17 (rugpjūčio 20), p. 4–5.

Rašoma apie Sedeikių kaime Šimonių girios apsuptyje vasarojančius Anykščių pedagogus tautodailininkus Morkūnus, įkūrusius Lietuvoje vienintelį Pintinių muziejų. Sutuoktiniai Sedeikiuose (Andrioniškio sen.) kuria dirbinius iš vytelių, augina bites, prižiūri sodą ir daržus, kopinėja medų, renka, džiovina vaistinius augalus arbatoms. Morkūnų rankų dirbiniai iš mažo kaimelio iškeliauja į visą pasaulį. Į Pintinių muziejuje vykdomas edukacijas atvyksta net japonai. Sodybą Morkūnai nusipirko prieš 40 metų. Jiems nekilo mintis gyvenamąjį namą perstatyti, įsivesti vandentiekį ar įsirengti kitus patogumus. Morkūnų sodyba išliko senovinė, bet ji gyva: šeimnininkai vandenį semia iš šulinio, maudosi dūminėje pirkioje.

### ***Naujasis židinys***

#### **Černiauskas, Norbertas**

Laiškas redaktoriui: [apie prekybą braškėmis] / Norbertas Černiauskas // Naujasis židinys. – Iliustr. – ISSN 1392–6845. – 2026, Nr. 5, p.1–3.

Istorikas, dr. N. Černiauskas, nestokodamas humoro, rašo, kaip Lietuvoje po 1990-ųjų lietuviai pradėjo auginti braškes. Iš Anykščių krašto kilęs mokslų daktaras dalinasi mintimis, kaip jis moksleiviškais metais skindavo braškes, o paskui su tėvais braškėmis prekiaudavo Visagine, Anykščiuose, Utenoje, Ukmergėje, Kaune arba Vilniuje. Pasak N. Černiausko, Ukmergės turgus 1995 m. – garsiausias ir spalvingiausias paveikslas Lietuvos istorijoje.

### ***Radviliškio naujienos***

**Vaikų vasaros stovykla „Be telefono“** / Šeduvos kultūros ir amatų centro inf.. – Iliustr. // Radviliškio naujienos. – ISSN 1822-9654. – 2026, rugpj. 2/26 (Nr. 33), p. 5.

Rugpjūčio 3–7 dienomis Šeduvos kultūros ir amatų centras Anykščių rajone organizavo vaikų stovyklą „Be telefono“. Penkias dienas vaikai aktyviai leido laiką gamtoje, keliavo, sportavo, dalyvavo edukacijose, žaidimuose ir įvairiose pramogose. Stovyklą iš dalies finansavo Radviliškio rajono savivaldybė, Šeduvos kultūros ir amatų centras bei stovyklautojų tėvai.

### ***Rinkos aikštė***

#### **Kupčinskaitė, Akvilė**

Bendrystės galia – neįmanoma tampa įmanoma: Kolumbijoje kūrusios kėdainietės darbai grįžo į gimtinę / Akvilė Kupčinskaitė. – Iliustr.. – Rubrika: Gyvenkime pozityviai // Rinkos aikštė. – ISSN 1648-0376. – 2026, rugpj. 21, p. 16, 18.

Rašoma apie Kėdainiuose gimusios išeivės menininkės Nijolės Šivickas de Mockus kūrybos parodą, kuri eksponuojama Janinos Monkutės-Marks muziejuje-galerijoje bei Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus padalinyje – Vytauto Kasiulio dailės muziejuje. Supažindinama su menininkės gyvenimu, kūryba bei kūrybiniu jos palikimu. Parodą Kėdainiuose pristatė bei apie autore, jos gyvenimą bei meninį kelią atidarymo papasakojo Janinos Monkutės-Marks muziejaus-galerijos vadovė Asta Fedaravičiūtė-Jasiūnė ir Anykščių menų centro direktorius Tomas Tuskenis, kuris daug prisidėjo, kad Nijolės darbai atkeltų į Lietuvą. Direktorius Kėdainių krašto muziejui bei šios įstaigos padaliniui – J. Monkutės-Marks muziejui-galerijai perdavė kelis egzempliorius anykštėno R. Vanago parengto leidinio apie Nijolės gyvenimą. Šios knygos pasiekė ir Kėdainių M. Daukšos viešosios bibliotekos fondus.

### ***Savaitgalis***

#### **Užkalnis, Andrius**

Kaip mes tada gyvenome? : Užkalnio evangelinės kronikos grįžta / Andrius Užkalnis ; Elly Jurelly („Foto Alibi“), Vlado Ščiavinsko, „123rf. com“, LR archyvo nuotr.. – Portr.. – Rubrika: Savaitgalis už geležinės uždangos Tėsinys. Pradžia: Nr. 20 // Savaitgalis. – ISSN 2669-2546. – 2026, Nr. 33 (rugpj. 21/27), p. 26 – 27.

Rašytojo Andriaus Užkalnio prisiminimuose sovietinis (tarybinis) spirituos (vaisių-uogų) vynas primena birzgala; nors Lietuvoje gėrimų gamyklos veikė Alytuje, Kaune, Šiauliuose ir Anykščiuose. Autorius daugiau dėmesio skiria „Anykščių vynas“ gamyklos gaminams, jų gamybai, etiketėms, gėrimų pavadinimams, šampanizuotų gėrimų gamybai; iš SSRS žinomų prekių ženklų visiems gerai žinomas stiprus spirituos vynas „Agdam“ iš Azerbaidžano, portveino tipo vynas „Portveinas 777“, kurį vadino trimis kirvukais; išgerti mėgstans garbino spirituotą vynuogių vyną „Solncedar“ (pavadinimas pagal kurorto Gelendžiko gyvenvietę), stiprių gėrimų mėgėjai mėgo žolelių likerį „Becherovka“ iš Čekijos, o tarą saugojo kaip suvenyrą (Str. minimi Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, buvęs politinis kalinys Aleksejus Navalnas).

**Tradicija gyva – pirmyn į naktigonę !** / Vlado Ščiavinsko nuotr.. – Rubrika: Savaitgalio žvilgsnis // Savaitgalis. – ISSN 2669-2546. – 2026, Nr. 32 (rugpj.14/20), p. 4 – 5.

Apie tai, jog Anykščių regioniniame parke rugpjūčio 7 d. vyko jubiliejinė, 15-oji naktigonės šventė, kurios metu atkuriamą senoji žirgų maudynių Šventosios upėje tradicija; tradicija „Žirgų maudynės anykštėnų naktigonės šventėje“ įrašyta į Lietuvos nematerialaus kultūros vertybių sąvadą; šią unikalią tradiciją puoselėja

Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija kartu su partneriais – Arklio muziejumi bei Anykščių krašto žirgynais; šventę remia Anykščių rajono savivaldybė. Prie liepsnojančių laužų Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcijos ir Arklio muziejaus darbuotojai kvietė į edukacijas, mokė pinti vainikus, pasakojo apie senąsias tradicijas; vakare vyko žirgų priežiūros pristatymai, kalvystės amato demonstravimas, žirgų teatro „Bingo“ programa.

### *Sidabrė*

#### **Rudnickienė, Lina**

Bitininkų šventė Anykščiuose. Parsivežė varžybinę patirtį / Lina Rudnickienė. – Nuotr. // Sidabrė. – ISSN 1822-7589. – 2026, rugpj. 7, p. 2, 8.

Joniškio bitininkų draugijos nariai dalyvavo Anykščių rajone, Niūronyse, vykusioje tradicinėje respublikinėje Lietuvos bitininkų šventėje.

### *Telšių žinios*

#### **Akavickienė, Giedra**

A. Baranausko poemos įkvėpta mitkaičių pergalė / Giedra Akavickienė. – Iliustr. // Telšių žinios. – ISSN 1392-8260. – 2024, rugpj. 2, p. 1, 3.

Apie tai, kad tarptautiniame floristinių kilimų konkurse „Anykščių kurorto spalvos“, Anykščiuose, Telšių rajono Mitkaičių kaimo bendruomenės sukurtas kilimas pelnė pirmąją vietą.

### *Ūkininko patarėjas*

Sutvarkyta Maleišių etnoarchitektūrinė sodyba / KPD. – Iliustr. // Ūkininko patarėjas. – ISSN 1392-2769. – 2026, rugpj. 25, p. 16.

Kultūros paveldo departamentas (KPD) informuoja: baigti Maleišių III etnoarchitektūrinės sodybos namo su svirnu tvarkybos darbai, kuriuos finansavo Anykščių r. savivaldybės administracija. Sutvarkyta sodyba su svirnu bus pritaikyta kultūrinėms reikmėms.

### *Vakaro žinios*

#### **Alzytė, Daiva**

Lietuvą talžė neeilinė audra / Daiva Alzytė. – Iliustr., portr. // Vakaro žinios. – ISSN 1648-7435. – 2026, rugpj. 25, p. 2.

Apie rugpjūčio 22 d. per Lietuvą pražūsią audrą bei jos padarinius. Rašoma, kad dėl audros be elektros buvo likę apie 268 tūkst. žmonių, dalis gyventojų liko be vandens, neveikė degalinės, parduotuvės, vėlavo traukiniai. Dėl stipraus vėjo užvirtus medžiui Anykščių rajone mirė žmogus. Dalis gyventojų negalėjo prisiskambinti į ESO, buvo sutrikusi ESO interneto svetainė. Dalyje Lietuvos neveikė mobilusis ryšys ir internetas. Pasak ESO vadovo R. Radvilos, audra buvo neeilinė, ji buvo beveik 35 proc. didesnė negu 2024 m., daugiausia nukentėjo Kauno, Utenos, Panevėžio ir Vilniaus regionai. Energijos tiekimo atkūrimas šiuose regionuose gali užtrukti iki savaitės. Kai kurios savivaldybės dėl audros ketina paskelbti ekstremalią padėtį. Premjero M. Sinkevičiaus teigimu, ši audra apnuogino senas šalies problemas. Pateikti Kazlų Rūdos mero M. Varaškos, Anykščių rajono mero K. Tubio, Vilniaus rajono mero R. Duchnevičiaus, Kauno rajono mero V. Makūno komentarai.

### *Valstiečių laikraštis*

#### **Dubovičienė, Irma**

Laikai ir žmonės keičiasi, tradicija lieka – bičiulystė „veža“ / Irma Dubovičienė. – Iliustr. // Valstiečių laikraštis. – ISSN 1021-4526. – 2026, rugpj. 7, p. 6–8.

Pirmasis rugpjūčio savaitgalis – šalies bitininkų bendruomenės susitikimo laikas. Daugelį dešimtmečių puoselėjama Lietuvos bitininkų šventės tradicija galėtų būti pripažinta nematerialiojo kultūros paveldo vertybe. Šįmet ji vyko Anykščių rajone.